

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СИЛАБУС

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
2021-2022 н.р.

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни дозволяє студенту набути знань, які необхідні для правильного, поетапного виконання кваліфікаційної роботи та представлення її основних результатів дослідження на прилюдному захисті.

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Хімія)
Освітня програма	Середня освіта (Хімія)
Загальний обсяг дисципліни	3/90 (в кредитах ЄКТС)
Статус дисципліни	обов'язкова
Інститут (факультет)	Біолого-природничий
Кафедра	Біології та хімії
Курс	II
Семестр	III
Вид підсумкового контролю	залік
Мова навчання	українська
Види занять	лекції, практичні
Методи навчання	словесні, наочні, практичні, пояснювально-ілюстративні
Форма навчання	денна

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити	ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи				
Денна	II	III	90/3	30	16		14		60		+	

2. Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові

Лесик Ярослав Васильович,

Посада:

доктор ветеринарних наук,
професор кафедри біології та хімії

3. Характеристика навчальної дисципліни

Мета навчання	Сформувати у студентів сучасні уявлення і нормативні вимоги до науково-дослідницької роботи, принципи планування, умови проведення спостережень і експериментів, надання їм певних знань щодо методології, методики й інструментарію дослідження та підготовки ними публікацій та кваліфікаційних робіт, показати типові помилки, що трапляються на різних етапах виконання та оформлення наукової роботи.
Результати навчання	<p><i>Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:</i></p> <p><i>знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• формулювати проблему, яка розглядається;• основні твердження, що передбачено у процесі вивчення предмету;• особливості академічної доброчесності та її порушення;• сучасні уявлення про історію розвитку біологічних наук;• поняття науки і наукової діяльності;• особливості постановки наукового експерименту та його завдання;• базові вимоги до новизни, об'єкту та предмету в експерименті;• специфіку наукового експерименту, його обґрунтування, формулювання мети, постановку задач, планування та поетапність його виконання;• біоетичні вимоги до проведення досліджень на лабораторних тваринах;• вимоги до статистичного аналізу отриманих первинних даних дослідження;• вимоги до розділів кваліфікаційної роботи, особливості впровадження результатів експериментальних досліджень у практику;• вимоги й основні правила до публікації та прилюдного захисту кваліфікаційної роботи. <p><i>вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• використовувати набуті теоретичні знання для вирішення проблемних завдань;• застосовувати принципи академічної доброчесності у виконанні кваліфікаційної роботи;• характеризувати історичні періоди розвитку природничих наук;• аналізувати відмінності методології, методу та методики у експериментальній роботі;• обґрунтувати гіпотезу виконання наукового експерименту;

	<ul style="list-style-type: none"> • використовувати основні принципи до формулювання вступної частини кваліфікаційної роботи; • обґрунтувати мету дослідження та відповідно поставити задачі до її виконання; • характеризувати сучасні вимоги європейської та вітчизняної біоетики до досліджень з використанням лабораторних тварин та людини; • застосовувати на практиці основні вимоги до розділів магістерської роботи; • готувати кваліфікаційну роботу до публікації та прилюдного представлення основних результатів дослідження.
Пререквізити дисципліни	Передумовою для вивчення навчальної дисципліни «Методологія наукових досліджень» є знання одержані з анатомії і фізіології людини, біохімії, мікробіології з основами вірусології, молекулярної біотехнології, регуляції обміну речовин.
Постреквізити дисципліни	Вивчення дисципліни допомагає студентам у покроковому виконанні основних етапів кваліфікаційної роботи, розвинути систему знань з методології наукових та моніторингових науково-педагогічних досліджень, дати їм необхідні знання та практичні навички з вказаних напрямів наукових досліджень, сприяти творчому розумінню необхідності розробки наукових проблем, застосуванню методів сучасних досліджень та інтелектуальної власності.

4. Програма дисципліни

4.1. Зміст лекційного матеріалу

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1	Наука й наукові дослідження у сучасному світі.	2
2	Методологія, методика і методи наукового дослідження.	2
3	Підготовчий етап виконання кваліфікаційної роботи.	2
4	Експериментальна частина роботи.	2
5	Етичні та правові основи проведення біомедичних експериментів з використанням людини і тварин.	2
6	Оформлення отриманих результатів дослідження.	2
7	Підготовка до прилюдного захисту і захист кваліфікаційних робіт.	2
8	Провідні методологічні концепції ХХ сторіччя.	2
Всього:		16

4.2. Тематика практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Кількість годин
1	Методологічний підхід, його сутність та необхідність застосування у дослідженнях.	2
2	Основні вимоги до вступної частини кваліфікаційної роботи.	2
3	Вимоги до наукових методів дослідження, принципи їх вибору для дослідів.	2
4	Принципи побудови і планування експерименту.	2
5	Статистичний обрахунок отриманих результатів дослідження, висновки та оформлення списку літературних джерел.	2
6	Теоретико-методологічні засади біоетики та біобезпеки.	2
7	Представлення основних результатів кваліфікаційної роботи.	2
	Всього:	14

4.3. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента з дисципліни включає: опрацювання теоретичного матеріалу; виконання завдань згідно з переліком компетенцій, що формуються у межах кожної теми навчальної програми; підготовку до підсумкової самостійної роботи; співбесіда з лектором та підготовку до семестрового заліку.

- Охарактеризуйте види та ознаки наукового дослідження.
- Основні наукові категорії: метод дослідження, наукові факти, дані, гіпотези, теорії.
- Методи емпіричних та теоретичних досліджень.
- Як проводити літературний пошук за темою роботи.
- Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження.
- Принципи групування та систематизація первинних даних.
- Математичний обрахунок результатів дослідження.
- Етичні норми використання тварин у біомедичних дослідженнях.
- Основні пошукові системи для роботи з науковою літературою біологічного профілю.
 - Наглядне представлення результатів у вигляді таблиць, рисунків, гістограм, діаграм різного типу.
 - Сучасні вимоги до теорії, перевірених, максимальна спільність, простота, прогностичні можливості.

5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення

Біолого-природничий факультет, аудиторія – 1; 2. Технічне забезпечення навчальної дисципліни мультимедійна панель, презентаційний матеріал, спеціальні програми Microsoft office 2010.

6. Інформація про консультації

Консультації, за потреби, проводяться в час, узгоджений з викладачем.

7. Система оцінювання

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється відповідями на практичних заняттях, самостійною роботою, виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання та заліком.

Поточна успішність (максимально - 100) складається з балів, отриманих на практичних заняттях (35 балів), написанням самостійної роботи (15 балів), виконанням

індивідуального навчально-дослідницького завдання (ІНДЗ) (25 балів), співбесіди з лектором (25 балів).

Кількість балів, що виставляється за **практичне заняття**, враховує: усне опитування теоретичного матеріалу. За кожен тему опрацьовану на практичних заняттях можна отримати максимально 5 балів. Підготовка до практичних занять передбачає опрацювання теоретичного матеріалу, на якому базується практичне заняття. Кількість балів, що виставляється за практичне заняття включає: оцінювання виконання домашнього практичного завдання (2 бали) та оцінювання самостійного виконання практичних завдань з теми (3 бали).

Самостійна робота (15 балів) передбачає виконання описових та тестових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів, виділених на оцінку підсумкової самостійної роботи виводиться шляхом оцінювання якості виконаних завдань, що включає: повноту розкриття питання, його практичну спрямованість та можливість застосовувати у різних прикладних обставинах.

Виконання ІНДЗ оцінюється у (25 балів), кількість балів нараховується як сума балів за кожний розділ індивідуального завдання перелічених у критеріях оцінювання індивідуальних завдань (пункт б).

Співбесіда з лектором (25 балів) проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом і передбачає співбесіду з лектором, максимальний бал можна отримати при повній відповіді на поставлені питання за пройденими темами впродовж семестру.

Семестрова підсумкова оцінка у семестрі визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи.

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в письмовій формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Політика дисципліни

Студент зобов'язаний відвідувати заняття, виконувати всі види роботи. Якщо студент з поважних причин не зміг вчасно відвідувати заняття і виконувати згідно плану завдання, тоді він у індивідуальному порядку та в погоджений з викладачем час, виконує і здає підготовлені завдання, що охоплюють матеріал пропущених тем.

9. Рекомендована література та інформаційні ресурси

а) основна:

1. Архіпова С. П. Основи соціально-педагогічних досліджень. Черкаси, 2011. 239 с.
2. Босенко А. І., Вержиковська О. М., Гаврилов О. В., Гурський В. А. Науково-дослідна діяльність галузі освіти : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ПП «Медобори-2006», 2014. 160 с.
3. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми : Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
4. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. Київ-Вінниця : Планер, 2010. 308 с.
5. Гурський В. А. Науково-дослідна діяльність студентів у їх професійній підготовці: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. 120 с.
6. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. 2-е видання. К. : Центр учбової літератури, 2019. 144 с.
7. Організація та методика проведення наукових досліджень студентами спеціальності «Спеціальна освіта» [кол. авторів; за заг. Ред.. С. П. Миронової]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2016. 136 с.
8. Основи методології та організації наукових досліджень / за ред. А. Є. Конверського К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.

9. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. УМО НАПН України. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.
10. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень: підручник для студентів ВНЗ К.: Центр навч. літ, 2011. 215 с.

б) додаткова:

11. Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям. К.: АПН України, 1995. 45 с.
12. Євтух М. Б. Технологія інноваційної педагогічної освіти: монографія. Луцьк: ПВД «Твердиня», 2011. 456 с.
13. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: Навчальний посібник. К., 2004. 212 с.
14. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 16.10.2020 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
15. Про вищу освіту: Закон України від 25.09.2020 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
16. Марцин В. С., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Ромус-Поліграф, 2002. 128 с. URL: http://ualib.com.ua/b_162.html
17. Методика навчання: наукових досліджень у вищій школі: навчальний посібник / С. У. Гончаренко, П. М. Олійник, В. К. Федорченко та ін.; За ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. К.: Вища школа. 2003. 323 с.
18. Методологія і методи соціально-педагогічних досліджень: Навчальний посібник / Борисик С. О., Конончук А. І., Яковець Н. І., Щербина Ю. М. Ніжин, 2002. 287 с.
19. Основи наукових досліджень у соціальній роботі: Навч. посіб. / М. М. Букач, Т. С. Попова, Н. В. Клименюк; за ред. М. М. Букача. Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. 284 с.
20. Соловійов С. М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 176 с.
21. Тушева В. В. Основи науково-педагогічних досліджень: Навчально-методичний посібник. Харків, 2006. 219 с.
22. Тушева В. В. Формування науково-дослідницької культури студентів педагогічних ВНЗ у процесі професійної підготовки. Горизонти освіти. Психологія. Педагогіка: Науково-методичний журнал, 2012. 1. 34–42.
23. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник. К.: Академ. видав., 2004. 208 с.
24. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003. 240 с. URL: <http://www.infolibrary.com.ua/booksbook-96.html>
25. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник, 6-те вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 310 с.
26. Список літератури за новими вимогами ДСТУ. Пан Бібліотекар: веб-блог. URL: <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2016/09/c-83022015.html>

в) електронні видання:

27. Автоматичне оформлення списку літератури. <https://vak.in.ua/do.php>
28. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
29. Бібліотека електронних підручників 20 тис. книг <http://www.book-ua.org/>
30. Загально академічний портал наукової періодики <http://www.nbu.gov.ua/portal>
31. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>.
32. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.kiev.ua>
33. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка URL: <http://korolenko.kharkov.com>
34. Cambridge University Press – колекція журналів <http://journals.cambridge.org/>

Викладач _____

Підпис

Я.В. Лесик

Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні кафедри біології та хімії Протокол № 7 від 2 вересня 2021р.

Завідувач кафедри _____

Підпис

С.С.Монастирська

Ініціали та прізвище